

Briselē, 2025. gada 27. maijā
(OR. en)

9434/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0126 (NLE)

CCG 17

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 26. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 253 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku paredzēto lēmumu par noteikumiem par procentu likmēm

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 253 final.

Pielikumā: COM(2025) 253 final

Briselē, 26.5.2025.
COM(2025) 253 final

2025/0126 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku paredzēto lēmumu par noteikumiem par procentu likmēm

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis ir priekšlikums lēmumam, ar kuru nosaka nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā Eiropas Komisijai jāieņem saistībā ar Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("vienošanās") attiecībā uz paredzēto lēmumu grozīt vienošanās noteikumus par procentu likmēm. Šie noteikumi nosaka minimālās tirgus procentu bāzes likmes ("*CIRR*"), ko piemēro oficiālam finansēšanas atbalstam eksporta kredītiem.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem

Vienošanās ir džentlmeņu vienošanās starp ES, ASV, Kanādu, Japānu, Koreju, Norvēģiju, Šveici, Austrāliju, Jaunzēlandi un Turciju, un tās mērķis ir nodrošināt pamata noteikumus oficiāli atbalstīto eksporta kredītu sakārtotai izmantošanai. Praksē tas nozīmē izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus (kuros konkurenci nosaka eksportējamo preču un pakalpojumu kvalitāte un cena, nevis paredzētie finanšu noteikumi), strādājot pie tā, lai likvidētu subsīdijas un tirdzniecības kropļojumus, kas saistīti ar oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem. Vienošanās stājās spēkā 1978. gada aprīlī uz nenoteiktu laiku, un, lai gan tai ir administratīvs ESAO sekretariāta atbalsts, tā nav ESAO akts¹.

Ņemot vērā finanšu tirgus un politiskās norises, kas ietekmē oficiāli atbalstītu eksporta kredītu piešķiršanu, vienošanās tiek regulāri atjaunināta. Vienošanās ir juridiski saistoša Eiropas Savienībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1233/2011². Atbilstīgi 2. pantam minētajā regulā vienošanās noteikumu un nosacījumu pārskatīšana ar deleģētiem aktiem tiek iekļauta ES tiesību aktos.

2.2. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieki

Komisija pārstāv Savienību vienošanās dalībnieku ("dalībnieki") sanāsmēs un lēmumu pieņemšanas procedūrās. Lēmumus par vienošanās grozījumiem pieņem, pamatojoties uz konsensu. Savienības nostāju pieņem Padome, un dalībvalstis to apspriež Padomes darba grupā eksporta kredītu jautājumos³.

2.3. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku paredzētais akts

CIRR ir fiksētas minimālās procentu likmes, ko var piedāvāt valsts atbalstīta eksporta finansējuma līguma ietvaros. *CIRR* nosaka katrai vienošanās dalībnieku valūtai. 2021. gadā notika *CIRR* noteikumu visaptveroša reforma, kas aptvēra darbības aspektus (piemēram, kārtību, kā tiek uzturētas un fiksētas procentu likmes), kā arī strukturālus aspektus (piemēram, bāzes likmes, uzcenojumu un piemaksas). *CIRR* reformas mērķis bija saskaņot starp dalībniekiem aizdošanas praksi un tuvināt *CIRR* tirgus likmēm.

Dalībnieki vienojās, ka *CIRR* arī turpmāk vajadzētu sastāvēt no bāzes likmes, kas saistīta ar valsts obligāciju ienesīguma likmi, un uzcenojuma. Tomēr uzcenojums vairs nebūtu jānosaka fiksētā 100 bāzes punktu (bps) apjomā, un tam būtu labāk jāatspoguļo tirgus. Jaunais *CIRR* uzcenojums būtu jāaprēķina, izmantojot šādu formulu:

¹ Definēts ESAO konvencijas 5. pantā.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

³ Padomes Lēmums, ar ko izveido kredītapdrošināšanas, kredītgarantiju un finanšu kredītu politikas koordinācijas grupu (OV 66, 27.10.1960, 1339. lpp.).

*CIRR uzcenojums = 0,5 * (piecu gadu mijmaiņas darījumu ienesīguma starpības trīs mēnešu vidējais dienas ienesīgums) + 80 bāzes punkti.*

Izmantojamo piecu gadu mijmaiņas darījumu ienesīguma starpības trīs mēnešu vidējo dienas ienesīgumu būtu jāiegūst, aprēķinot piecu gadu mijmaiņas darījumu vidējo dienas ienesīgumu pēdējos trīs kalendārajos mēnešos attiecīgajās valūtās.

Londonas starpbanku tirgus likme (*LIBOR*) bija likme, ko daudzi dalībnieki izmantoja par atsauces likmi mijmaiņas darījumu ienesīguma starpības aprēķināšanai. Tomēr pēc *LIBOR* izbeigšanas 2021. gada beigās dalībnieki 2022. gada 30. decembrī vienojās ieviest pagaidu uzcenojumu 100 bāzes punktu apjomā visām valūtām uz vienu gadu no jauno *CIRR* noteikumu īstenošanas (līdz 2024. gada 14. jūlijam). Pēc tam 2023. gada 6. novembrī dalībnieki vienojās pagarināt pagaidu uzcenojumu vēl par vienu gadu, t. i., līdz 2025. gada 14. jūlijam, vai līdz brīdim, kad dalībnieki varēs vienoties par alternatīvu. Ņemot vērā to, ka tuvojās 100 bāzes punktu pagaidu risinājuma termiņa beigas, tagad ir jāatrod stabilāks tālākais risinājums.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIENĒM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

LIBOR izbeigšana 2021. gadā izbeidza risinājumu, ko dalībnieki bija paredzējuši *CIRR* uzcenojuma aprēķināšanai daudzām valūtām, jo *LIBOR* vairs nevarēja izmantot kā atsauces likmi mijmaiņas darījumu ienesīguma starpības aprēķināšanai.

Ņemot to vērā, ES atbalsta *CIRR* uzcenojuma 100 bāzes punktu apjomā pastāvīgu izmantošanu visām valūtām par tālāko risinājumu pēc 2025. gada 14. jūlija. 100 bāzes punktu pastāvīga izmantošana vienkāršotu *CIRR* sistēmu un nodrošinātu noteiktību uzņēmumiem. Tas ir pievilcīgs risinājums arī pārredzamības ziņā, kā bieži trūka mijmaiņas darījumu ienesīguma starpības risinājumam, jo īpaši attiecībā uz izmantotajām atsauces likmēm. Turklāt, lai gan atgriešanās pie 100 bāzes punktu pieejas atspoguļo tirgu mazāk nekā dalībnieku paredzētais risinājums, paliek vēl citi svarīgi reformas elementi, kas ietver arī darbības elementus.

Ja dalībnieki nevienosies par pastāvīgu risinājumu *CIRR* uzcenojuma noteikšanai, ES atbalstītu pašreizējā pagaidu risinājuma pagarināšanu, proti, pagaidu uzcenojuma pagarināšanu 100 bāzes punktu apjomā visām valūtām uz vienu vai vairākiem gadiem, sākot no 2025. gada 14. jūlija.

Tāpēc tiek ieteikts, ka Savienības nostāja dalībnieku 2025. gada jūnija sanāksmē ir apstiprināt vienošanās dalībnieku paredzēto lēmumu pieņemt jaunas pamatnostādnes par *CIRR* uzcenojuma noteikšanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu”.

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”⁴.

⁴ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētais akts var būtiski ietekmēt ES tiesību aktu saturu, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK. Tas ir tāpēc, ka, ievērojot minētās regulas 2. pantu, kurā ir noteikts, ka “Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 3. pantu, lai grozītu II pielikumu atbilstīgi pamatnostādņu grozījumiem, par kuriem vienojušies vienošanās dalībnieki.”

Tādēļ ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens no tiem ir atzīstams par galveno, bet otram ir pakārtota nozīme, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā tiesību akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz eksporta kredītiem, kuri ir kopējās tirdzniecības politikas darbības jomā. Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku paredzēto lēmumu par noteikumiem par procentu likmēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pamatnostādnes, ko ietver Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("vienošanās"), ir transponētas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1233/2011 un tādējādi ir juridiski saistošas Eiropas Savienībā⁵.
- (2) Dalībniekiem ir jāpieņem lēmums par risinājumu grozīt vienošanās noteikumus par *CIRR* uzcenojuma noteikšanu pēc *LIBOR* izbeigšanas.
- (3) Paredzētajam lēmumam grozīt *CIRR* noteikumus būtu jānodrošina lielāka skaidrība un jāsaskaņo aizdošanas prakse, tādējādi uzlabojot līdzvērtīgus konkurences apstākļus dalībniekiem.
- (4) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1233/2011 1. pantu ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem vienošanās dalībnieku rakstiskajā procedūrā, jo paredzētais lēmums var būtiski ietekmēt Savienības tiesību aktu saturu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem saistībā ar Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem attiecībā uz vienošanās noteikumu par procentu likmēm pārskatīšanu, jo īpaši attiecībā uz uzcenojuma noteikšanu, ir saskaņā ar šā lēmuma pielikumu.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.) ("Regula (ES) Nr. 1233/2011").

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*